

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

Nagylóc

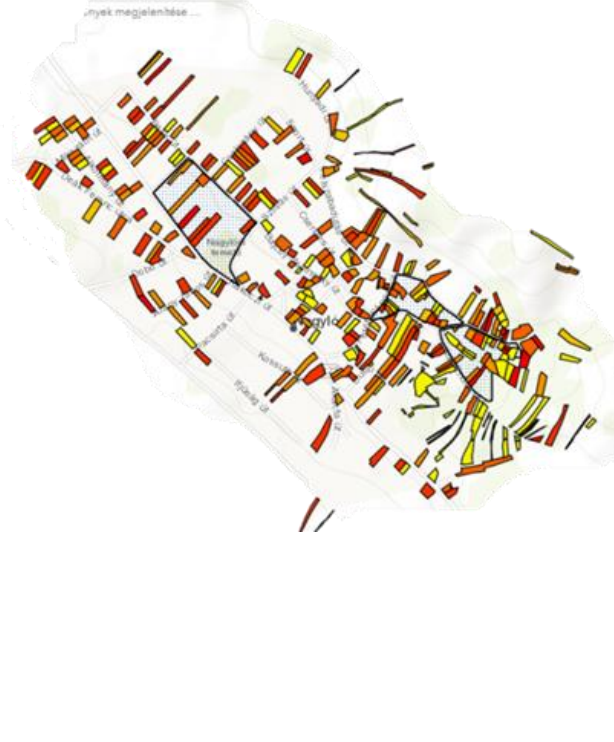

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

Település: Nagylóc

megye: Nógrád járás: Szécsényi járás

Szervezet neve: HIT Gyülekezete Roma Missziós Hálózata

Dátum: 2022.04.10.

	<p>Terület: 3912hektár Lakónéesség: 1487 Jogállás: község Járás: Szécsényi járás Megye: Nógrád</p> <p>Társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: IGEN/NEM</p> <p>Jelentős munkanélküliséggel sújtott település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: IGEN/NEM</p>
<p>Település térképe</p>	<p>Jogosultság adatok</p>
	
<p>Eladósodottság-térkép</p>	<p>Szegregátum-térkép</p>

ADATTÁBLA

	KSH adata	HELYI BECSLÉS
Település neve	Nagylóc	
Megye	Nógrád	
Járás	Szécsényi	
Programba vonás köre	3	
Szervezet neve	HIT Gyülekezete Roma Missziós Hálózata	
Lakosságszám (2021)	1487	
Lakosságszám változása 2021/2011 (%)	96%	
15 év alattiak aránya (2021)	15,1%	
15 év alattiak létszámának változása 2021/2012 (%)	93%	
60 éves és idősebbek aránya	28%	
60 éves és idősebbek számának változása 2021/2012 (%)	95%	
Lakásszám (2011)	696	
Üres lakások száma (2011)	85	
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	0	
Lakásszám a szegregátumban (2011)	0	
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	0	
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	75	
Lakások száma (2019)	697	
Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	549	
Közcsatornába bekötött lakások száma (2019)	515	
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	688	
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	332	
WC nélküli lakások száma (2019)	126	
Vályogházak alapozás nélkül (2011)	52	
Egy szobára jutó lakó (2021)	0,8	
Egy főre jutó szja alap, ezer Ft (2019)	1424246 Ft	
Egy főre jutó szja alap klaszter átlagtól való eltérése,% (2019)	107%	
Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján)	3800000 Ft	
Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen)	48	
Kiinduló kvóta érték kerekítve	8	

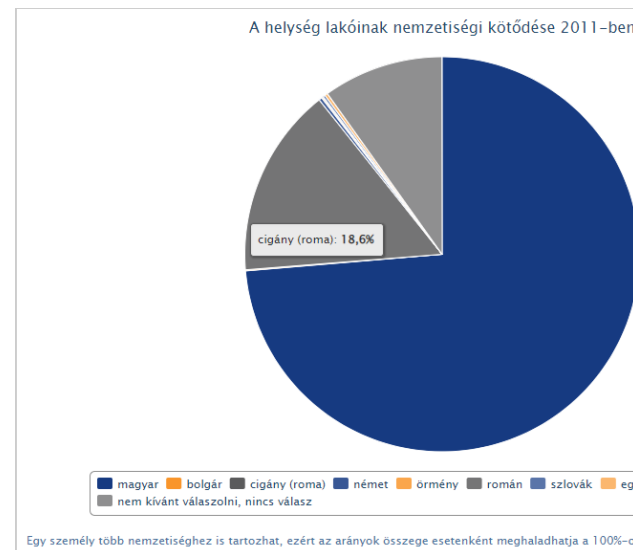
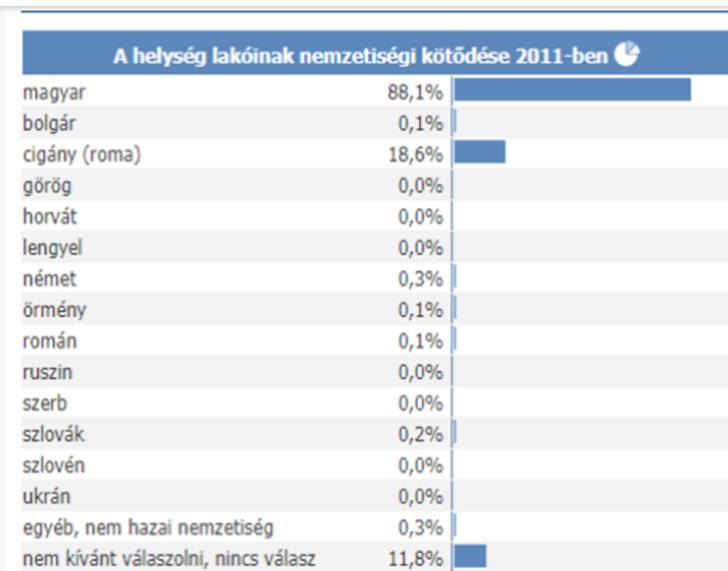
1 A település leírása

1.1 A település pozíciója

A lakosság száma 2021-ben 1487 fő volt, 10 alatt, 2011 óta 4 %-os csökkentést jelentett. A 15 év alatti gyerekek aránya a lakosság több mint egynegyedét teszik ki (15,1%), míg (60 évesek és idősebbek aránya 28%. Ugyanakkor a fiatalok és az idősek száma is csökkenő tendenciát mutatott.

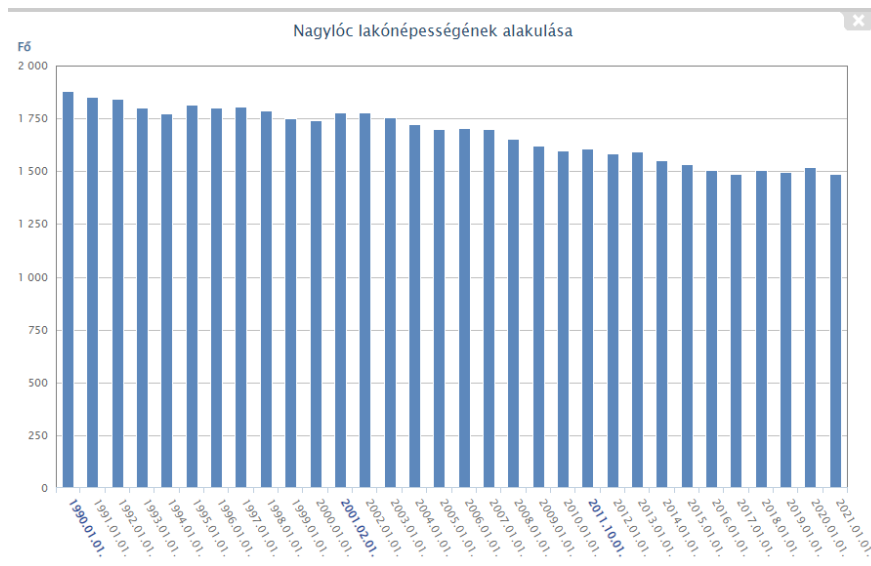
A roma népesség számát 400-500 főre becsli (113 háztartás), lakosság 33%-a. A lakosság a szegregációs területeken nőtt.

Nagylóc esetében nem beszélhetünk szegregátumról, csak szegregációval veszélyeztette területekről. Csak utcákról, Rákóczi út egyes Béke út, Csalogány út, Petőfi út és Ady út szakaszai.

A romák száma településen az elmúlt években megnövekedett. A 2011-es 11,8% mára már triplázódott.

Az alábbi ábra a lakónépesség változását mutatja az elmúlt évtizedben.

Közösségi közlekedés:

A főbb útvonalaktól (22, - 5 km 21,-15km M3-60km) fekszik a település, a buszjárat teljesen megoldott. Vasút nincs.

Volánbusz:

- **Nagylóc- Szécsény,**

irányába 16 járat indul óránként, hétvégén 12 járat.

- **Szécsény- Nagylóc,**

irányába 17 járat indul óránként, hétvégén 12 járat.

- **Nagylóc- Pásztó**

irányába 11 járat indul óránként, hétvégén 7 járat.

- **Pásztó- Nagylóc**

irányába 6 járat indul óránként, hétvégén 5 járat.

MÁV közlekedés: nincs

A környező településekhez képest elfogadhatnak mondható, de munkavállalás szempontjából rosszak, a munkába járást tömegközlekedéssel, nem lehet megoldani egyik irányból sem a nagyobb üzemekből való hazautazást a délutános műszakból, ez probléma és nem kedvező.

Munkaerőpiac szempontjából

A legnagyobb foglalkoztató az önkormányzat az intézményein és a közfoglalkoztatáson keresztül. (A HIT Gyülekezete Roma Missziós Hálózata a FETE megvalósító a településen)

Gazdasági élénkítés, még tervezés szakaszban van. A hálózat még nem foglalkoztat közmunkásokat.

Az eltelt időszakban érkezett két befektető is érkezett a településre-turisztikai fejlesztés, bioüzem, biotermékeket gyártása alakulhat ki.

Amely cég buszokat küld a településre:

- MAHLE Compressors Hungary Kft., Balassagyarmat
- Bosch HATVAN
- MITSUBA Salgótarján

ahová tömegközlekedéssel, vagy saját gépkocsival utaznak a településről,

- Euro Candle Gyertyagyártó Kft Szécsény
- Magyarországi Hangszóró Gyártó Kft
- SINIA Kft
- WAMSLER SE Tűzhelygyár

A térség további lehetőségei a foglalkoztatásra.

- EGLO- Pásztó
- BAUMIT Pásztó
- Margit Kórház Pásztó
- Bentlakásos Idősek Otthona- Pásztó

A település társadalmi és gazdasági szempontból elmaradott térségben helyezkedik el a munkalehetőség kevés aktív munkahelyre korlátozódik. Nincsenek jellemző ipari üzemek, mezőgazdasági vállalkozások. A meglévők is ragaszkodnak a magasan kvalifikált munkaerőhöz, bérszínvonalak viszont nem kiemelkedő,

Az alacsonyan végzett munkaerő inkább csak fizikai foglalkoztatott, segédoperátor, egyéb takarítói, kisegítő munka. Bérük a garantált bérminimum, illetve zömüknél minimálbér.

Feketemunka- alkalmi, vagy 4 órás bejelentés

Budapest felé valósul meg vasbetonszerelés, kemény fizikai munka biztosításával.

Külföldi munkavégzés: nemrégén jelent meg a roma közösség életében.(2- 3 család)

Nagy volumenű és pénzigényes beruházás településen nincs.

Elérhető szolgáltatások a településen:

A település lakosságának ellátását az alábbi intézmények, szolgáltató egységek biztosítják:

- 5 db élelmiszerüzlet
- 1 db vendéglátóhely, kocsmá
- orvos
- posta
- iskola, 1-4. évfolyamig
- óvoda 48 gyerek
- BK ház

- GYEP JH
- FETE JH
- Családsegítő szolgálat
- Nyugdíjas klub
- Sportcsarnok
- gyógyszertár heti 3 alkalommal hétfőn szerdán és pénteken
- szálláshely 5 db

Alapfokú oktatási intézmények

- Óvoda 48 gyerek 25 hhh, vagy HH és 26 rgyvk
- Általános iskola 1-4 évfolyamos. 30 gyerek 100% HHH, vagy HH jogosultságú.

Szociális és gyermekvédelmi alapellátások:

Következő szociális szolgáltatásokat biztosítja Alapszolgáltatási Központ keretében:

- család-és gyermekjóléti szolgálat hetente 2 alkalommal. hétfő-kedd teljes munkaidőben a Szécsény és Térsége Humányszolgáltató Központ látja el.
- Legfőbb problémák az elmúlt években családon belüli veszélyeztetettség, bántalmazás 5-8 családban. Az elmúlt 1-2 évben kiemelés 3 családból történt 5 gyerek.

Önkormányzati fejlesztések:

Nagylóci közösségi tér fejlesztése

TOP-1.2.1-15-NG1-2016-00014

- támogatás összege: 51.372.770 –FT

Nagylóci Nagylóc Község Önkormányzata

Nagylóci árvízcsúcs csökkentő tározó kiépítése TOP-2.1.3-15-NG1-2016-00033

- támogatás összege: 76.885.409 Ft

Nagylóci Nagylóc Község Önkormányzata Nagylóc önkormányzati épületeinek energetikai korszerűsítése TOP-3.2.1-16-NG1-2017-00015

- támogatás összege: 76.964.168 Ft

Energetikai fejlesztések a Nagylóci orvosi rendelőben, és sportcsarnokban

Magyar falu programból teljes óvoda felújítás, és udvar.+a településen belül 3 útszakasz.

Jellemzően a nem a legszegényebbek mennek el. Továbbtanulás során sokan eljárnak, de alapvetően nincs nagy mozgás. Az összlakosság 10 év alatt mindössze 65 fővel csökkent.

Következtetések a település.

... térségi pozíciója tekintetében:

- A legjelentősebb térségi növekedési centrumok (Szécsény, ipari park, 5 km Salgótarján ipari park 35 km), melyben többféle cég kínál munkalehetőséget. A (21 főút négy-sávosításával, növekszik az ipari park nagysága, és több multi cég települ a járási központokba.)
- Helyben van vállalkozás öntöde, ahol, 20-30 főt alkalmaznak, vannak a munkavállalók a roma lakosság köréből is.

- Ezen felül nem helyben lévő egy-két mezőgazdasági vállalkozás foglalkoztat pár embert őket is idénymunka keretében. (szüret, földmégmunkálás keretében)
- Helyben a legnagyobb foglalkoztató az önkormányzat az intézményein és közfoglalkoztatáson keresztül. (A HIT Gyülekezete Roma Missziós Hálózata a FETE megvalósító a településen) Gazdasági élénkítés, még tervezés szakaszban van. A gyülekezet még nem foglalkoztat közmunkásokat.
- A település társadalmi és gazdasági szempontból elmaradott térségben helyezkedik el a munkalehetőség kevés aktív munkahelyre korlátozódik, nincsenek jellemző ipari üzemek, mezőgazdasági vállalkozások. A meglévők is ragaszkodnak a magasan kvalifikált munkaerőhöz, bérszínvonalak viszont nem éri el az országos átlagot.

...vegyes társadalmi szerkezetének fenntarthatósága tekintetében:

- Az alacsonyan végzett munkaerő inkább csak fizikai foglalkoztatott, bérük a garantált bérminimum, illetve zömüknél minimálbér.
- Nagy volumenű, és pénzigényes beruházás településen nincs
- Ez a tömegközlekedés a környező nagyvárosokba közepesnek mondható. Naponta többször van, de nem elég sűrű a járat, ami jelentősen korlátozza az egyes egészségügyi, szociális és egyéb szolgáltatásokhoz való hozzáférést, és a hivatalos ügyek intézését is.
- KSH:2011 adatai alapján szegregációval veszélyeztetet, területek vannak.(75 lakás számot ad meg.)
- SZD: 113 háztartásra 70 család 300 fő a településen a roma lakosságot 400-500 becsülik.
- Ezek az új háztartások a szegregációval veszélyeztetett területen alakultak ki.(Itt tudtak ingatlant vásárolni)
- Társadalmi összetétel: szegregációval veszélyeztetett területen élők létszáma növekszik a roma lakosságot érintően. A statisztikai adatokkal ellentétben egyre kiterjedtebb területet foglal a veszélyeztetett terület, de ez még mindig nem haladja meg az 33%-ot.

1.1 A település szerkezetének leírása

A településen ivóvíz, szennyvízcsatorna kiépítésre került vezetékes gáz, valamint kábel tv, internet elérhető. Útjai mindenhol aszfaltozottak. Utcái rendezettek, az utak minőségét az önkormányzat szem előtt tartja, pályázatokkal próbálja fejleszteni azokat, de még mindig vannak útszakaszok – amik még karbantartásra szorulnak Elmúlt hónapokban is volt útkarbantartás 3 utcában.

Közkút visszaszerelése is történt, hogy megfeleljenek a jogszabály elvárásoknak.

A 2019-es adatok szerint a 697 lakásból 688-ban van bevezetve az áramszolgáltatás (98%), 549-ben van víz (78%), csatorna 515 ingatlanra van kötve (73%), gáz 332 (47%) ingatlanon található.

Szociális diagnózisban leírtak: A lakásállomány 10%-a komfort nélküli, 40% félkomfortos. A közműves ivóvíz hálózatba a lakások 78%-a, a csatornahálózatba pedig a lakások 75%-a van bekötve. hasonlóképp a beltéri WC-k számához.

Szegregátumok:

KSH:2011 adatai alapján szegregációval veszélyeztetett, területek vannak és csak a 75 lakás számot ad meg.

1. SZD: 113 háztartásra 70 család 300 fő a településen a roma lakosságot 400-500 becsülik:
2. Rákóczi út, Nyírfa út, Béke út, Bajcsy Zsilinszky út vége, Petőfi Sándor út Hegyalja út Ady Endre út

Ezekben az utcákban a legjelentősebb a szegregációval veszélyeztetett terület

Helyi ingatlanpiac:

A 2011-es statisztika alapján 48 üres ingatlan volt a településen. A településen a 2019-2020 évben 48 tranzakció volt, ami az éves szinten 8,2 % az országos átlagon felül van, sok a budapesti vásárló, aki csak, hétfélig nyaralónak vásárolja meg a településen az ingatlant.

Ezt Hollókő közelsége is okozza, illetve az a tény, hogy Nagylóc közvetlen kapcsolódási település a világörökség része települése (8-10 km)

Az ingatlanárak nagyon magasak. jelenleg. Vannak 10-és 20 MFT értékű ingatlanok, melynek nem a helyi vásárló erő a célpontja.

Eladó ingatlanok a településen:

A településen a 2019-2020 évben 48 tranzakció volt, ami az éves szinten 8,2 % az országos átlag fölött van.

Eladó ingatlanok:

<https://ingatlan.com/nagyloc/elado+haz>

3 ingatlan 9 milliótól-56 millióig 101.124FT/m²-756.757FT/m² ár között. Az árakat befolyásolhatja, hogy Hollókő 5 km közelségben van.

Jobb minőségű, felújítható ingatlan a veszélyeztetett területen minimálisan van. A faluban vannak üres ingatlanok, de azok romos állapotban vannak. Azért nem keltek el mert, a falusi CSOK igénybevételére nem voltak alkalmasak.

Összefoglaló megállapítások:

A településen belül a szegregációval veszélyeztetett részek a település ¼ teszi ki.

A villany jelenleg minden házon van, arról nincs tudásuk, hogy legálisan, vagy illegálisan, a családsegítő elmondása alapján 1-2% érintett az áramlopásban. A közművek rendelkezésre állnak, de számukra nem megfizethető, így a szegregációval veszélyeztetett terület jelentős, részében nincs víz, de villany 95%-ban van. A háztartásokból csak maximum 10 család van, aki gázzal fűt.

Az udvarok nem elkerítettek, sok a kóbor kutya, a házak állaga romos, nyílászárók elavultak, valamint tető és kémény problémákat azonosítottak. A területen sok olyan ház van, amiben a közeljövőben nem történik felújítás az család anyagi helyzete miatt.

Lakások száma 2011-ben 696 2019-ben már 697

1.2 Lakhatással kapcsolatos fejlesztések

EFOP Telepprogram:

A településen ilyen programok nem volt az elmúlt évtizedben.

Telepprogram nem volt a településen. A településen eddig nem volt lakhatási beavatkozási program. Az előző képviselőtestület ebben nem gondolkodott.

A faluban élők saját házaikban laknak, a lakosok 1-2%-a lakik magánszemély tulajdonában lévő albérletben.

A lakásviszonyok jellemző problémái a közműdíj-, illetve lakáshitel-tartozások, hátralékok felhalmozódása.

Az önkormányzat perspektívája és szerepvállalási készsége a programban:

A polgármester nyitott egy jó együttműködésre. Mivel önkormányzati szinten tapasztalat nem áll rendelkezésre, így számít arra, hogy velük is egyeztetésre kerül a program.

A polgármester úr az eltelt időszakban, felajánlott 5 db telket új lakás építésre, és ezen felül is van még, ha szükség van rá.

Az önkormányzat együttműködő, Polgármester úr kifejezetten pozitív hozzáállású, minden segítséget megad annak, aki a település fejlődését szolgálja, segítő. Nem ellenséges és a Roma lakossággal nincs fenntartása. Az RNŐ vezetőjével is napi kapcsolatban, van állandó és folyamatos a kapcsolatuk. Az intézmények vezetői is azt tudták mondani, hogy mindkét vezető a polgármester úr és az RNŐ vezetővel is napi kapcsolatban vannak. A helyi HIT gyülekezet megvalósító szervezettel is állandó a kapcsolat. Minden fél pozitívan nyilatkozott az eddigi tapasztalatok alapján.

A tapasztalat, hogy a helyi és intézményi szakemberek, a szakmai megvalósítók, civilek, információ az együttműködés terén nagyon jól, tudnak együtt működni. Napi kapcsolatban vannak, és segítik egymás munkáját.

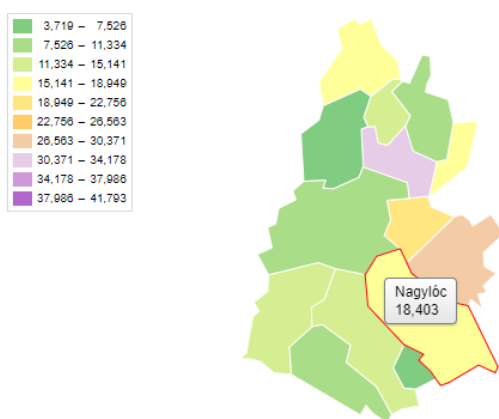
2 A lakosság helyzete

Foglalkoztatottság:

HEP 2018.-as adatok alapján. A településen egyik legjelentősebb probléma a munkanélküliség. Társadalmi és gazdasági értelemben is perifériára szorúlnak azok, akik tartósan munkanélkülivé válnak. Különösen hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon az alacsony iskolai végzettségűek.

2019 adatok alapján: TEIR regisztrált munkanélküliek száma: 100 munkaképes korú lakosra (fő)

Regisztrált munkanélküliek száma 100 munkaképes korú lakosra (fő)

Szociális problémák:

A munkanélküliség legnagyobb része 8 általános, illetve annál is alacsonyabb iskolát végzett. Az ő esélyük a munka világában a legkisebb, mivel szakma hiányában még annyira sincs lehetőségük az elhelyezkedésre.

Eladósodottság:

Helyi információk szerint van uzorás működik a településen, a családok kb. 30-40 %-a érintett valamilyen szinten az uzorában. Az uzorának különböző formái vannak, a kamat változó: 50-100% is lehet. Van, hogy tőle bérlik az ingatlanokat 20-40 ezer forintos áron. (RNÖ vezetője által közölt adatok alapján)

Ezek nem nyilvános információk. Az adósságkezelőnek sem beszélnek az uzora létezéséről. Vannak hivatalosan is megjelenő adósságok, ezek főként áruhitel személyi kölcsönök (PROVIDENT) telefonszámlákból, büntetésekből, bírságokból erednek a környéken gyakran bírságnak kisebb szabálysértésekért, de vannak közműadósságok is. A felszólító, végrehajtással kapcsolatos leveleket nem tudják értelmezni, ezért el sem olvassák.

Családok szociális helyzete a lakhatási szegénység szempontjából:

A szegregációval veszélyeztetett részen a lakók 95%-a teljes eladósodásban van. Különböző áruhitel tartozások, mobiltartozások, személyi kölcsönök miatt, valamint bírósági perköltségek mutathatók ki.

Több helyen rendezetlenek a tulajdonjogok. Vannak telkek sok tulajdonossal, vagy ott lakó nem tulajdonossal, aki albérletet fizet, 30-40 ezer forintot egy tulajdonosnak. A zsebszerződések mindennaposak, vannak illegális lakásfoglalók is. A polgármester úr 15-20 családot is megjelölt. Itt a helyi többgenerációs családokból, a környező településekről (Rimóc), és a Balassagyarmati járásból is történt lakásfoglalás. Őket nem fogadta, és másik településre irányította őket!

Családtípus	Családok száma
<u>Teljes nyomorban élő családok:</u> hosszabb távon is intenzív segítségre szoruló, alapvetően nincs munkaképes tagja a családnak, a család súlyos problémákkal küzd, tartós betegség/szenvedély-/mentális betegség jelen van. Teljes nyomorban élő család, akár magas fokú eladósodottság is jellemzi a családot. Ha van gyermek a családban, szülői kompetencia súlyosabb hiánya jelenik meg.	2%
<u>Minimális öfenntartó képességgel rendelkező családok:</u> megélhetési gondokkal küzdő család, de van olyan tagja, aki valamilyen szintű munkát végez, akár alkalmi/idénymunkát, akár közfoglalkoztatásban vesz részt. A gyerekekről alapvetően	50-60 %

gondoskodnak. Fejleszhető a család munkaerő piaci részvétele.	
<u>Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok:</u> viszonylag rendszeres munkával és jövedelemmel rendelkező család, ami nem feltétlenül jelent bejelentett munkából származik. Kiegyensúlyozottabb, rendszeres életvitellel rendelkeznek. Gyermeknevelési kompetenciáik viszonylag jók. Munkaerő piaci részvétel fejlesztésére itt is szükség lehet.	30-40%

3 A lakásállomány helyzete

Lakáshelyzet a célcsoport tekintetében	
Előzetes adatgyűjtés	
HEP, KSH	A szegregációval veszélyeztetett területen a 2011-es népszámlálási adatok 75 lakást jelölnek, azóta pedig már szegregációval veszélyeztetett területek újak is alakultak ki amik további 38 lakást jelent. Mindkét területen 300 főt tartanak számon.
SZD	3. A szociális diagnózis a két nagyobb méretű szegregációval veszélyeztetett területről ír. . A területen lévő utcák a következők: Rákóczi út, Nyírfa út, Béke út, Bajcsy Zsilinszky út vége, Petőfi Sándor út Hegyalja út Ady Endre út
Terepi interjúk	
Életveszélyes házak	Több is van – 4
Lakóingatlanok állapota, üres lakóingatlanok	20 üres ház van a településen, amik jellemzően az idősebb generáció kihalása után maradnak árván. Elhanyagoltak lakhatatlanok.
Közművekből kikötött családok	A szegregátumban sok családot érint, de még nem sikerült ezt számszerűen felmérni.
Kártyás villanyórával rendelkező ingatlanok	• Ezekon a településrészekon áramlopás jelen van 1 ről most is van tudomása településnek. Nem mindennapos és a szegregációval veszélyeztetett 80-90% már kártyás mérőórát használ. Az RNÖ kezdeményezésre volt, hogy a helyi üzletben kártyás feltöltés lehetősége elérhető legyen. Ezért már nem kell beutazniuk Szécsénybe.

Tulajdonviszonyok	Rendezetlenek, sok a zsebszerződés. Nehéz visszakövetni. Vannak illegális lakás foglalkok is 15-20 háztartás.
Túlszűfolttság	Több családot is érint, nincs számszerű adat. Kb. 5-10 család
Összefoglaló megállapítások:	
Érzékelhető az elmondottakból, hogy komoly lakhatási gondok vannak mind a tulajdonviszonyok, mind a lakhatási körülmények tekintetében, de a pontos becsléshez még nincs.	

Lakástípusok (a lakott lakások tekintetében):	Lakások száma
életveszélyes házak	4
jelenleg nem életveszélyes, de kritikus állapotú házak, amelyeket nem érdemes felújítani	20
nem életveszélyes, de rossz állapotú házak, amelyek felújítással még egy időre lakhatóvá tehetők (kb. 10 év),	80
jobb állagú házak, amiket érdemes modernizálni	10

4 A lakhatási beavatkozási terv

4.1 A lakhatási szegénység fő problémái

Az előzetes adatok vizsgálata és az interjúk során az alábbi okokkal magyarázható a település jelenlegi helyzete:

A település társadalmi és gazdasági szempontból elmaradott térségben helyezkedik el a munkalehetőség kevés aktív munkahelyre korlátozódik a településen belül. Nincsenek jellemző ipari üzemek, mezőgazdasági vállalkozások. A meglévők is ragaszkodnak a magasan kvalifikált munkaerőhöz, bérszínvonalak viszont nem kiemelkedő

Az alacsonyan végzett munkaerő inkább csak fizikai foglalkoztatott, segédoperátor, egyéb takarítói, kisegítő munka. Bérük a garantált bérminimum, illetve zömüknél a minimálbéres foglalkoztatás van jelen

Település térségi pozíciója elfogadhatónak mondható, mert a környező településeken több olyan cég került betelepülésre, melyek a foglalkoztatás szempontjából javíthatnak a jelenlegi helyzeten. A közösségi közlekedés (megfelelőek a járatok), de természetesen még lehetne jobb is, ha növekedni tudna az eljáró munkavállalók száma. Nehézséget okozott, hogy az elmúlt években vettek el járatokat, mert nem volt meg a kihasználtsága.

Nagy volumenű és pénzigényes beruházás a települése jelenleg nincsen.

A település társadalmi összetétele a település lakosság száma csökkenő a roma lakosok száma pedig nő. Szegregációval veszélyeztetett területeken élők száma is növekszik. A településen két szegregációval veszélyeztetett terület található. a szegregációval veszélyeztetett élők aránya $\frac{1}{4}$ - jelenleg. A helyi becslés szerint a településen élő roma lakosság 500 fő, egy részük a falu integrált részén él. A falusi CSOK hatással volt az itt élő családok egy részére is. A településen voltak fiatal családok, akik megfeleltek az előírt feltételeknek így 5 család be tudott költözni a település belső részébe. A nagy családok szét tudtak költözni.

A szegregációval veszélyeztetett részeken sok lakás nincs rákötve, vagy ki lett zárva a közmű-szolgáltatásokból. A 2019 adatok alapján a település egészén a lakások 147 lakás nincs vízhálózatra kapcsolva. AZ áram-szolgáltatónál 12 lakás az érintett lakások nagy része is valószínűsíthetően a szegregációval veszélyeztetett területen található.

A településen a lakóházak túlnyomórészt a családok saját tulajdonában vannak. A szegregációval veszélyeztetett azonban jellemző, hogy több generáció él egy lakóházban, ami egyben azt is jelenti, hogy a tulajdonos család mellett a többi család szívességi lakáshasználó, ami számukra bizonytalan lakhatási helyzetet jelent.

Az utóbbi elsősorban a fiatal családokat érint. A túlzásfolt lakóházak nincsenek, bár pontos adatok jelenleg nem állnak rendelkezésre. Ezt az is mutatja, hogy 2011-ben a szegregációval veszélyeztetett 75 lakásában átlagosan 300 fő élt ez mára már 113 lakást jelent, közel 400 főt jelent. (SZD) (Viszontellentmondást, hogy az RNÖ itt már becsült 600 főt. is.) Ezek főként, sokgyerekes családok gyakran egyetlen szobában élnek. A helyi szakemberek véleménye szerint elsősorban a szívességi lakáshasználó fiatal (gyerekes) családok körében van igény a költözésre..

Az eladósodottság a szegregációval veszélyeztetett területeken élők jelentős részét érintik, leggyakoribb oka a telefontársaságok, PROVIDENT személyi kölcsönök, áruhiteltek ((bankok felé) felé való tartozások, illetve a bírósági perköltségek miatti büntetések miatt keletkezett adósság állományok.

A településen az uzsora is erőteljesen jelen van, és az érintett családok egy részének lehetetlen kitörnie belőle. A FETE adósságkezelő program már elindult a településen, azonban a részvétel egyelőre alacsony szintű.

Az eladósodottság erősen gátolja a bejelentett munkavállalást.

A célcsoport egyik fő megélhetési forrás a közfoglalkoztatás, ezen kívül a szociális és családtámogatás és elsősorban a GYES, GYED, FHT. ÁPOLÁSI Segély.

Fő foglalkoztatási formák a célcsoport tekintetében:

Az elmúlt években csökkent a közmunka programba bevont emberek száma, de még mindig sokan vesznek részt ebben. Jelentősebb cégek buszt indítanak a járásban, ami ide is bejön pl:

- Helyi vállalkozás a Nagylóci Öntöde szerszámgyár 30 embert foglalkoztat, 2 fő roma is dolgozik a gyárban.
- MAHLE Balassagyarmat klímakompresszor gyár autógyártásban.
- BOSCH Hatvan, háztartási és autógyártási alkatrészek.

Vannak helyi, vagy környékbeli, vállalkozók, akik elviszik dolgozni, napi, bejelentéssel, vagy 4 órás minimálbérrel, dolgozni a településen élő lakosokat, érintve a roma lakosságot is.

Leginkább a férfiakat 40-50 fő férfi indul mindennap Budapest irányába.

Ez építőipar nehéz fizikai munka vasbetonszerelés napi ingázással, hajnali indulás és késő esti hazaérkezés. A bérek 15.000-20.000-Ft heti kifizetéssel. Vannak, időszakok mikor hetelnek, mikor hol tudnak munkát vállalni.

Vannak mezőgazdasági vállalkozások is kertészet ahol asszonyokat is alkalmaznak, kevesebb a jövedelem, de a munkában, és utazással töltött idő ugyanannyi!

Ez leginkább autópálya melletti útszakaszok rendbetétele, valamint a fővárosi közterületek tisztítása, takarítása.

Az RNÖ interjújában elmondta, hogy az utóbbi időben, már vannak családfők, akik a külföldi munkát is elvállalják. Információja még nincs, hogy mennyiért és mit csinálnak, de ha megállják a helyüket, akkor kis idő múlva az anyagi helyzetük változni fog és ez hatással lesz a roma közösségre is.

- HIT Gyülekezete Roma Missziós Hálózata 3 fő
- Helyi vállalkozók időközönként alkalmaznak 1-2 főt nem jelentős létszám.

Helyi, környékbeli mezőgazdasági vállalkozások: idényszerűen zöldség és gyümölcs szüretnél

- Helyi vállalkozók időközönként kertészet, közterületi takarítások.

Alkalmi munkavállalással tudnak itt dolgozni. Napi bér kb.

8.000 -10.000-Ft (a napi bér összege változó. napi vagy heti kifizetéssel).

A település lakosaira jellemző alacsony iskolázottság tovább csökkenti az elhelyezkedési lehetőségeket. A befejezett 8 általános gyakran bementi feltétel az olyan ingyenes szakmai képzések többségénél, amelyekkel a foglalkoztatási esélyeiket növelni tudnák a helyiek.

Fő szociális problémák: eladósodottsági, szülői elhanyagolás, bántalmazás, alkoholizmus és terjedő drogfogyasztás, kereskedelemről nem tud senki, de a környező településekről beszerzik.

Lakóépületek fizikai állaga általánosságban rossznak mondható a szegregációval veszélyeztetett. A település integrált részeiről információ, hogy itt is jelentősen sok a romos épület. Az viszont tudott, hogy 5 életveszélyes lakóház van a településen. A kritikus, illetve rosszabb állagú házak számáról azonban még becslés sincsen, és arra sem, hogy ezekből mennyi lenne a még felújítható, modernizálható ház.

Az eladó ingatlanok, 2 ház van, 20-30 milliós áráért vannak hirdetve.

Az eltelt időszakban 5 db ingatlant szeretnének vásárolni (erre, kaptunk HRSZ számokat a polgármester úrtól, melyeket az eltel időszakban meg is tekintettünk) Amit a szakértőkkel közösen meg is vizsgáltunk, mely ingatlanok milyen célra lehetne használni, minél hatékonyabban.

A szegregációval veszélyeztetett területeken élők száma durva becsléssel 400-450 körülire tehető. A település integrált részein élő, lakhatási szegénységgel küzdő családokról egyelőre 10-15 család 50-60 fő. A cél, hogy a Lakhatási cselekvési terv kidolgozásáig minél több

családról álljanak rendelkezésre azok az ismeretek, melyek alapján el lehet helyezni a mátrixban.

Közművekből kikötött családok: teljes közművel kikötött családról csak 1-ről tudnak, aki valószínűleg lopja az áramot. Általánosságban az mondható, hogy több lakásban is az ingatlanon belül egyáltalán nincs víz. Vannak lakóházak, ahol van a lakásban fürdőszoba, wc, azonban nagyon kevés helyen van tényleges rákapcsolva a vízszolgáltatásra. Nagyon sokszor nem tudják fizetni a közműveket, és a visszakapcsolás is drága. Ahol ki van kapcsolva az áram, ott gyakran illegális áramvételezés útján jutnak a családok áramhoz.

Kártyás villanyórával rendelkező lakóingatlanok / JP

- 80-90 % a szegregációval veszélyeztetet területeken élőknel (pontos szám nem ismert).

Tulajdonviszonyok: JP:

Családok nagy többsége saját vagy rokon tulajdonában lévő lakásban lakik. Jelen van az önkényes lakásfoglalás.

Család-lakáshelyzet mátrix: elsősorban a segítségre szoruló családokra koncentrálva

Családtípusok	Teljes nyomorban élő családok	Minimális öfenntartási képességgel rendelkező családok	Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok	Adott lakástípusban a család helyzete szerint beazonosított családok száma összesen	Az adott lakástípusba tartozó családok száma összesen
Lakástípusok					
azonnali életveszélyt jelentő lakás	0	0	0	0	0
rossz lakásállag, még nem életveszély, de nem érdemes rajta semmit csinálni	4	5	0	5	5
nagyon rossz állagú, de valami felújítással még egy ideig lakhatóvá tehető (5-10 év)	0	5	0	5	5

olyan lakás, amit érdemes felújítani, modernizálni	0	60	40	100	100
Adott családtípusban a lakhatási helyzet szerint beazonosított családok száma összesen	4	70	40	114	114
Az adott családtípusba tartozó családok száma összesen	4	70	40	114	114

Következtetések:

Jobb szociális helyzetben lévő családlakó ingatlanja felújításra szorul: **40**.

A minimális öfenntartási képességgel rendelkező családok esetében **70** olyan ingatlan él, ami még menthető

4 olyan család van, akinek az ingatlanját nem érdemes felújítani

A teljes nyomorban él családok közül **0** család él életveszélyes, vagy hamarosan azzá váló ingatlanban, **4** család életveszélyes ingatlanban él.

4.2 Fő beavatkozási irányok kijelölése és prioritizálási szintek leírása

- A lakhatási viszonyok javítását célzó beavatkozások megalapozása érdekében az alábbi beavatkozások szükségesek:
- **Jövedelemszerző tevékenységek javítása**
- Foglalkoztatás javítását célzó program: a munkaerő piaci mentor tevékenységére támaszkodva a lakhatási programokba potenciálisan bevonható családokra kell koncentrálni. Ez a programelem fontos része a mobilizálandó családok felkészítésének. Valamint olyan képzéseket kell biztosítani, ahol magasabb iskolai végzettséget, vagy szakmát tudnak szerezni.
- **Eladósodottság kezelésének kiterjesztése:**

- A már folyó adósságkezelési program, ami nem régen kezdte meg a működését, így feladat, hogy minél több család kerüljön bevonásra.
- Fokozatosan fel kell mérni, hogy hány család érintet az eladósodottság problémájában, illetve közülük potenciálisan hány tehető együttműködővé.
- Ennek érdekében első lépésként a családokban tudatosítani kell a probléma súlyát, az adósságok törlesztésének előnyeit, és együttműködővé kell tenni a családokat a probléma kezelése érdekében.
- **Közművek rendezése**
- A közműszolgáltatásokba való be-, visszakapcsolás támogatása elsősorban a víz-és az áramszolgáltatás tekintetében. Az áramszolgáltatás esetében előrefizetős villanyóra felszerelése. Az adatok szerint mintegy 147 lakásban nincsen vízszolgáltatás a lakásban, 12 lakásban pedig nincs áramszolgáltatás (kettő között van átfedés is). A beavatkozásban, első lépcsőben azok a háztartások élvezhetnek prioritást, akiknél a vízszolgáltatás már be van vezetve a telekre, mivel a csatlakozás költsége alacsonyabb számukra.

Tulajdoni jogviszonyok rendezése:

Szükséges megkezdeni a jogviszonyok rendezését, ezzel kapcsolatban jogi tanácsadást kell nyújtani a családoknak. Először azokra a családokra kell koncentrálni, melyek potenciálisan bevonhatóak a lakhatási programokba, de a tulajdonviszonyok rendezetlensége ennek akadályát jelenti.

Külön figyelmet kell fordítani az önkényes lakásfoglalókra.

- **Bérlakások:**
- **Krízislakások**
- Szükséges további krízislakások kialakítása. 4 teljes nyomorban élő család él a településen és 0 ingatlan nevezhető életveszélyesnek. Továbbá pár családnál a túlszűfolttság problémáját is megoldhatná egy alacsony költségvetésű ingatlan átmeneti használata.
- Több család esetében lehetséges alkalmazni a **lépcsőzetes költöztetést**. Összesen 30 család van jobb szociális helyzetben, közülük 10 család lakik rosszabb állapotú ingatlanokban. Ezen családok közül a szociális munka feltehetőleg 5-10 családot fel tud készíteni egy magasabb komfortfokozatú környezet megfelelő kezelésére.
- **Szociális bérlakások** alacsonyabb nm²- kevesebb létszámú családok számára
- Érintettek 1-2 család esetében a túlszűfolt háztartások, a jobb szociális környezetben, de rossz lakhatási körülmények között élők.
-
- **Szociális bérlakások** nm² magasabb nagyobb lélekszámú családok elhelyezésének megoldására.
- **Más településeken kialakított bérlakásokba történő költöztetés** erre igény nem jelentkezik a jelenlegi információk alapján.

Saját tulajdonú ingatlanok felújítása- vagy vétele

- Jogosultsági vizsgálat a kormányzat általi családtámogatási rendszer, kedvezmények igénybevétele

Előkészítés:

- **Családok pontos számának és problémájának a felmérése**
- **Családok felkészítése a bérlakás programra**

Stabilizálás

- **Jövedelemszerző tevékenységek javítása**
  - szociális munka
  - oktatási mentor
  - Foglalkoztatási mentor
  - **Eladósodottság kezelésének**
  - adósságkezelés
- **Közművek rendezése**
- **Tulajdoni jogviszonyok rendezése:**

Bérlakás program:

- Krízislakások
- Bérlakások
- Saját tulajdonú ingatlanok felújítása- vagy vétele
- Mobilizálható családok felmérése

4.3 Bérlakás-fejlesztés beavatkozási terve

A bérlakás-fejlesztés nagyságrendjét helyben módosító tényezők:

Helyi gazdaság fejlesztését szolgáló beruházások megléte	Nincsenek beruházások jelenleg, de a környezet nem alkalmas nagyobb volumenű gazdaságfejlesztési programokra.
Helyben elérhető eladó és felújítható ingatlanok köre	Több saját tulajdonú ingatlan van, amit felújítani kellene. Eladó házak nincsenek, amik eladók arra településen belül van vevő.
Közmű infrastruktúra	A település összeközművesített, utak állapota egy két utcában már karbantartásra szorul.
Megvásárolható ingatlanok tulajdonviszonya	Az eladó ingatlanok esetében jellemzően rendben vannak a tulajdonviszonyok.
uzsora	A szegregeátumban jelen van.

Iskola, Szociális szolgáltatások elérhetősége	A település szociális szolgáltatások tekintetében megfelelőnek, mondható a környező településekhez képest. Minden alapvető szolgáltatás elérhető. Ha valami magasabb szintű ügyintézés szükséges, a járásközpont Szécsény, Pásztó település belátható időn belül elérhető tömegközlekedéssel.
Szegregátumok relatív mérete a településen	Kb. a település 30% szegregátum, főleg a peremterületeken

A bérlakás-fejlesztés településhatáron kívülre történő mobilizálás lehetőségeit csökkentő tényezők:

Településvezetés érdekelt a lakosság megtartásában	Igen
Konfliktusok a küldő és befogadó települések között	Nincs adat
Ellenállás a fogadó településeken a roma családok ellen	Bizonyos települések esetében biztosan.
Szegregátumok potenciális áthelyeződése a fogadó településen	Függ a fogadó településtől és az ottani település vezetésétől.
Térségi növekedési centrum	Szécsény, Salgótarján, Balassagyarmat, Pásztó
A helyi rokonsági támogató hálózattól való függőség	Erős a rokoni viszony kötődés.
Fogadó települések magas árszínvonala	Függ a fogadótelepüléstől. az árak a növekedési centrumok irányában egyenesen arányos az árak növekedésével is. Plusz ha főút mellet van akkor az még emel az áron.

Bér lakásfejlesztés tekintetében

Krízislakások kialakítása: szükséges a településen néhány olyan krízislakás kialakítása, ahol életveszélyes a lakhatási helyzet és súlyos családi konfliktusok esetén családok elhelyezhetőek. Ezeknek a családoknak a szociális helyzete, életvezetési képességei csak fokozatosan javíthatók. Jelenleg 3 olyan család van, akinek krízislakás szükséges.

Bérlakások kialakítása a településen belül mobilizálható családoknak:

Viszonylag jobb jövedelmi helyzetű, rendszerezett életvitellel rendelkező családok lehetnek az elsődleges célcsoport, köztük is azok a fiatal családok, akik szüleiknél túlzásfolt lakásban élnek. Becslések szerint legalább 25-30 ilyen család van.

Lépcsőzetes mobilitás kialakítása: az eddig beazonosított családok közül

Potenciálisan 5 család van, akik jobb szociális helyzetűek, de rosszabb minőségű, még felújítható lakásban laknak. Ők mobilizálhatóak lehetnek a magasabb komfortfokozatú lakásokba, míg az ő volt lakásaikba a kritikus lakáshelyzetben élő családok költözhetnek.

Más településen kialakított bérlakásokba történő mobilizálás: ennek

célcsoportja olyan családok lehetnek, akik rendelkeznek rendszeres, elsősorban bejelentett munkával, vagy hajlandók és képesek ebbe az irányba elmozdulni. Jelenleg a településen nem azonosított a számuk, hogy ki volna hajlandó máshová költözni a munkája miatt.

Bérlakás beavatkozások tervezését segítő mátrix: igények és lehetőségek szerint kialakítható megoldás típusok

	Településen belül meglévő lakás	Új lakásépítés településen	Mobilizáció (településen kívüli lakás)	Összesen
Lakottan veszi meg a program a család lakását és felújítja (a család benne marad)	8			8
Üres lakást vesz a program				
A létrehozott bérlakásba olyan család költözik, akinek a megszűnt a lakhatása (lebontják, kilakoltatták)	4	2	n.a	6
Túlzsúfolt lakásból szétköltöző család költözik be	3	0	n.a	3
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, de a program nem veszi meg a lakást	3	0	n.a	3
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, és a program megveszi a megüresedett lakást	3	0	n.a	3
Összesen	13	2	n.a	15

4.4 Opcionális kiegészítő fejezet

Amennyiben a beavatkozási terv megvalósításában fontos további szervezeti együttműködés, vagy olyan, kifejezetten a településre jellemző kockázatok társulnak hozzá, amelyeket a fenti tematikus fejezetekben nem lehetett körbejárni azt ebben a kiegészítő fejezetben lehet megtenni.

Az önkormányzat által szociális, és gyermekvédelmi fejlesztések az elmúlt években, mely a probléma kezelését célozta , célozta egyéb eszközök, pályázatok segítségével.

Az MTA Gyerekszegénység Elleni Program 2006 őszén indított Szécsényi kistérségi alkalmazási kísérletet (akciótervet) aminek, a jó tapasztalataira alapozva más kistérségi programokban is hasznosítható jó gyakorlatokat hozott.

Biztos Kezdet Gyerekház. ami napig működik. A településen az óvodához és iskolához közeli utcában, jól működik, és jó kapcsolatuk van a szülőkkel

A kistérségi programok gyermekes családokat célzó személyes szolgáltatások és szakellátások fejlesztése, kulcsfontosságú szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítását próbálták erősíteni. EFOP-1.4.2-16-2016-00009

projekt ennek alapjaira tervezve

2017.09.-től GYEP program EFOP-1.4.2-16-2016-00009

Szécsény Térsége Humánszolgáltató Intézményfenntartó Társulással

Az intézmény. könnyen megközelíthető, de vannak szegregációs területek, amiktől távolabb van.

A szegregációval veszélyeztet területeken élők életében, nagyon sok helyszínen van kártyás villanyóra, ezt a tartozások és részletfizetések miatt alakult így az elmúlt években. A RNÖ vezető kérésre, helyeztek ki a helyi boltba kártyás villanyóra töltő állomást. Nagyon kevés család, van, aki ezt a megállapodást, részletfizetést és kártyás órát nem kérte az elmúlt években.

Az önkormányzatnál van lakás fenntartási támogatás, 150 családnak tudnak adni max 15.000-ft támogatást nyújt az Önkormányzat.

